HebrewBooks.org ©Moznaim Publishers. No commercial use allowed.

דקא אתי מיהודה. דקאמר לו דוד[ב] ואתה אומר כערכי אלופי ומיודעי שהיה קורא לאחיתופל מיודעי[ג] קרובי שהיה מאצבע יהודה כלומר: **מואב סיר רחצי.** דוד דקא אתי ממואב: **סיר רחצי.** גחזי אסר ונלטרא על עסקי רמיקה: **על אדום אשליך נעלי.** לנעול אומה בגן עדן: **אם יבא דוד שהרג את הפלשתי.** ויעקב לפניך על שאתה נותן חלק לדוד ואתה מיחופל לעוה"ב מה אתה עושה להפיס דעתו **שהם היו שונאין אותו: אמר להם עני.** לפייסן ועשותן ריעים ואהובים זה לזה והיינו התרועעי לשון ריעות: **ומשולח אמר.** מאי משובה נפשת כה"ג [נחם] עשרה בני אדם וכו': **עבד שמכרו רבו.** ומאחר שמכרנו הקב"ה לנבוכדנצר וגרשנו מעליו יש לו עליו כלום: **מאי דכתיב ודוד עבדי נבוכדנצר עבדי.** שקראו לאותו רשע עבד כמו שקראו לדוד לכתיב בפוף ירמיה (מג) הנני שולח ולקחתי את נבוכדנצר עבדי לא מפני שדומה זה לזה אלא גלוי וידוע לפני מי שאמר והיה העולם שעתידין ישראל לומר כבר מכרנו הקב"ה לנבוכדנצר לפיכך הקדים הקב"ה ולקח עבדי לנבוכדנצר כדי להחזיר להן תשובה: **עבד למי נכסים למי.** כלומר נבוכדנצר עבדי הוא וכל מה שקנה לי הוא ועדיין לא ילתם מרשותי: **והעולה על רוחכם היה לא תהיה:** סבורים הן שיהיו: **כל כי האי ריחתא.** מי יתן ויבא לנו זה שכעת בחימה שפוכה ממלוך עליכם שיגלגלו בעל כרחנו וימלוך עלינו: **גוי' אשר אשא כרהמה.** היינו תשובה נאמר למרמז ליה מלהים יוכיו שאין אנו יכולין ליסר לותו: **נגף עם.** שאין לו חלק עם עם: **שבטה עם.** שבלבל ישראל בעצתו שהשיאו לבלק כדבעינן למימר לקמן [קו.] והפיל מהם כ"ד אלפים מ): **נעור שבח על נעיר.** שבח על אמונו כמו בהמה למרטגמינן נעיר ס): **חגף הוא נעור.** אבין על גאות הוא כושן דשעתיה הוא לבן הארמי: **אחם כימי יעקב.** שרלף אחריו ובקש לעקור הכל: **ואחם כימי שופטים.** לאחר מיתת יהושע **לכתיב** (שופטים ג) ויחר אף ה' בישראל וימכרם ביד כושן רשעתים **נגו נעור.** משמע נעור נגו של הוא לבן הארמי בעור שבא על בעיר כושן רשעתים דעבד שתי רשעיות בישראל אחת בימי יעקב ואחת בימי שפוט השופטים ומה שמו לבן הארמי שמו כתיב[ט] בן בעור וכתיב[י] בנו בעור אמר רבי יוחנן אביו בנו הוא לו בנביאות בלעם הוא דלא אתי לעלמא דאתי הא[יא] אחריני אתו מתניתי מני רבי יהושע היא דתניא[יב] ר"א אומר[יג] ישובו רשעים לשאולה כל גוים שכחי אלהים ישובו רשעים לשאולה אלו פושעי ישראל כל גוים שכחי אלהים אלו פושעי עובדי כוכבים[יד] דברי ר"א [א] אמר לו ר' יהושע וכי נאמר[טו] בכל גוים והלא לא נאמר אלא כל גוים שכחי אלהים אלא ישובו רשעים לשאולה מאן נינהו כל גוים שכחי אלהים ואף אותו רשע נתן סימן בעצמו אמר[יב] תמות נפשי מות ישרים אם תמות נפשי מות ישרים תהא אחריתי כמוהו ואם לאו[יג] הנני הולך לעמי[יד] ויולכו זקני מואב וזקני מדין תנא מדין ומואב לא היה להם שלום מעולם משל לשני כלבים שהיו בעדר והיו צהובין זה לזה בא זאב על האחד אמר האחד אם איני עוזרו היום הורג אותו ולמחר בא עלי הלכו שניהם והרגו הזאב אמר רב פפא היינו דאמרי אינשי כרכושתא ושונרא עבדו הלולא מתרבא דביש גדא ויישבו שרי מואב עם בלעם ושרי מדין להיכן אזול כיון דאמר להו[טו] לינו פה הלילה והשבותי אתכם דבר כאמרו כלום יש אב ששונא את בנו אמר רב נחמן חוצפא אפילו כלפי שמיא מהני מעיקרא כתיב[טז] לא תלך עמהם ולבסוף כתיב[יז] קום לך אתם אמר רב ששת חוצפא[יח] מלכותא בלא תאגא היא דכתיב[יח] ואנכי היום רך ומשוח מלך והאנשים האלה בני צרויה קשים ממני וגו' א"ר יוחנן בלעם חיגר ברגלו אחת היה שנאמר[יט] וילך שפי שמשון בשתי רגליו שנאמר[כ] שפיפון עלי אורח הנושך עקבי סום בלעם סומא באחת מעיניו היה שנאמר שתום העין קוסם באמתו היה כתיב הכא[כא] נופל וגלוי עינים וכתיב התם[כב] והנה המן נופל על המטה וגו' איתמר מר זוטרא אמר קוסם באמתו היה מר בריה דרבינא אמר שבא על אתונו מ"ד קוסם באמתו היה כדאמרן ומ"ד בא על אתונו היה כתיב הכא[כג] כרע שכב וכתיב התם[כד] בין רגליה כרע

דקאתי מיהודה מואב סיר רחצי זה גחזי שלקה על עסקי רחיצה על אדום אשליך נעלי זה דואג האדומי עלי פלשת התרועעי אמרו מלאכי השרת לפני הקב"ה רבש"ע אם יבא דוד שהרג את הפלשתי והוריש את בניך גת מה אתה עושה לו אמר להן עלי לעשותן ריעים זה לזה[1] מדוע שובבה העם הזה ירושלים משובה נצחת וגו' אמר רב תשובה נצחת השיבה כנסת ישראל לנביא אמר להן נביא לישראל חזרו בתשובה אבותיכם שחטאו היכן הם אמרו להן ונביאיכם שלא חטאו היכן הם שנאמר[2] אבותיכם איה הם והנביאים הלעולם יחיו אמר להן (אבותיכם) חזרו והודו שנאמר[3] אך דברי וחוקי אשר צויתי את עבדי הנביאים וגו' שמואל אמר באו עשרה בני אדם וישבו לפניו אמר להן חזרו בתשובה אמרו לו עבד שמכרו רבו ואשה שגרשה בעלה כלום יש לזה על זה כלום אמר לו הקב"ה לנביא לך אמור להן[4] איזה ספר כריתות אמכם אשר שלחתיה או מי מנושי אשר מכרתי אתכם לו הן בעונותיכם נמכרתם ובפשעכם שלחה אמכם והיינו דאמר ריש לקיש מאי דכתיב[5] דוד עבדי נבוכדנצר עבדי גלוי וידוע לפני מי שאמר[6] והיה העולם שעתידין ישראל לומר כך לפיכך הקדים הקב"ה וקראו עבדו[ו] עבד שקנה נכסים עבד למי נכסים למי[7] והעולה על רוחכם היה לא תהיה אשר אתם אומרים נהיה כגוים כמשפחות הארצות לשרת עץ ואבן חי אני נאם ה' אלהים אם לא ביד חזקה ובזרוע נטויה ובחימה שפוכה אמלוך עליכם[8] אמר רב נחמן כל כי האי ריתחא לירתח רחמנא עלן ולפרוקינן[9] ויסרו למשפט אלהיו יורנו אמר רבה בר בר חנה אמר להן נביא לישראל חזרו בתשובה אמרו לו אין אנו יכולין יצר הרע שולט בנו אמר להם יסרו יצריכם אמרו לו אלהיו יורנו ארבעה הדיוטות בלעם ודואג ואחיתופל וגחזי: בלעם[ז] בלא עם דבר אחר בלעם שבלה עם בן בעור שבא על בעיר תנא הוא בעור הוא כושן רשעתים ואחת בימי שפוט השופטים ומה שמו לבן הארמי שמו כתיב[9] בן בעור וכתיב[10] בנו בעור אמר רבי יוחנן אביו בנו הוא לו בנביאות בלעם הוא דלא אתי לעלמא דאתי הא[יא] אחריני אתו מתניתי מני רבי יהושע היא דתניא[יב] ר"א אומר[יג] ישובו רשעים לשאולה כל גוים שכחי אלהים ישובו רשעים לשאולה אלו פושעי ישראל כל גוים שכחי אלהים אלו פושעי עובדי כוכבים[יד] דברי ר"א [א] אמר לו ר' יהושע וכי נאמר[טו] בכל גוים והלא לא נאמר אלא כל גוים שכחי אלהים אלא ישובו רשעים לשאולה מאן נינהו כל גוים שכחי אלהים ואף אותו רשע נתן סימן בעצמו אמר[12] תמות נפשי מות ישרים אם תמות נפשי מות ישרים תהא אחריתי כמוהו ואם לאו[13] הנני הולך לעמי[14] ויולכו זקני מואב וזקני מדין תנא מדין ומואב לא היה להם שלום מעולם משל לשני כלבים שהיו בעדר והיו צהובין זה לזה בא זאב על האחד אמר האחד אם איני עוזרו היום הורג אותו ולמחר בא עלי הלכו שניהם והרגו הזאב אמר רב פפא היינו דאמרי אינשי כרכושתא ושונרא עבדו הלולא מתרבא דביש גדא ויישבו שרי מואב עם בלעם ושרי מדין להיכן אזול כיון דאמר להו[15] לינו פה הלילה והשבותי אתכם דבר כאמרו כלום יש אב ששונא את בנו אמר רב נחמן חוצפא אפילו כלפי שמיא מהני מעיקרא כתיב[16] לא תלך עמהם ולבסוף כתיב[17] קום לך אתם אמר רב ששת חוצפא[יח] מלכותא בלא תאגא היא דכתיב[18] ואנכי היום רך ומשוח מלך והאנשים האלה בני צרויה קשים ממני וגו' א"ר יוחנן בלעם חיגר ברגלו אחת היה שנאמר[19] וילך שפי שמשון בשתי רגליו שנאמר[כ] שפיפון עלי אורח הנושך עקבי סום בלעם סומא באחת מעיניו היה שנאמר שתום העין קוסם באמתו היה כתיב הכא[כא] נופל וגלוי עינים וכתיב התם[כב] והנה המן נופל על המטה וגו' איתמר מר זוטרא אמר קוסם באמתו היה מר בריה דרבינא אמר שבא על אתונו מ"ד קוסם באמתו היה כדאמרן ומ"ד בא על אתונו היה כתיב הכא[כג] כרע שכב וכתיב התם[כד] בין רגליה כרע

כרע

כלעם היה: **גנו הוא.** לבלעם בנביאות שבלעם גדול מאביו היה בנביאות: **הא שאר נכריה אחו.** כלומר מדקא מסיק תנא דמתניתין דבלעם שהיה נכרי בהדי הדיוטות ומקמר לתין לו חלק מכלל דשאר נכריה יש להם חלק: **מתניתין מני וכו'.** מ"ל ר' יהושע אלו נאמר ישובו רשעים לשאולה ס) כלל הגויים משמע דלקרמית השתא דכתיב כל גויים שכחי אלהים לא משמע אלא שכוכחים אלוה כגון בלעם [ושכמותן][ס] אבל אחריני אתו דלמתרגין נריש פרקין (דף נג:) ולעו זריש לתנכם ואני נכר מכריכם לעולם הבא: **מאי ניהו כל גויים שכחי אלהים.** דמשום[ס] הכי כורל הקב"ה הרשעים שבהם ונותן חומה בגיהנם ואין להם חלק לעתיד לבא השאר יש להם חלק: **ואף חומו רשע נתן סימן בעצמו.** שאין לו חלק לעתיד: **תמות נפשי מות ישרים.** אם ימות מיתת עצמו תהא אחריתי כמוהו דולמי יש לו חלק עמהם: **ואם נאו.** אלא ימות מיתת אחרת יהרג הנני הולך לעמי לגיהנם: **לא היה להם שנוס.** לכתיב המכה את מדין בשדה מואב: **לחונין.** כעוסין כלומר שכועם פניו להוסין: **הרהוסתא.** חולדה: **הרהוסתא ושורת.** אין להם שלום מעולם: **ניש גדא.** מזל רע: **לנוס יש לא שנוסת אם נגו.** שהוא שבור שיאמר לו הקב"ה קלע את בני דלמתר בלעם לינו פה [הלילה]: **חופפת לפיהו נלפי שמיא מהני.** לפחני ליה מה שהחליף פניו לומר לנלוחי בלק[ס] לינו פה שאמר לו הקב"ה בתחילה לא תלך והדר אמר לך: **מלוסתא נלא סגא.** כלומר שרלה גדולה ואינו חסר חלא כמר מלכות: **אנכי היום רך ומשוח מלך והאנשים האלה בני צרויה קשים ממני.** כלומר מיני גדול מהם חלא משיחת מלכות: **שפי.** כמו (חולין דף נד:) נוקע לתומת דשף מדוכתיה: **שפיפון.** משמעו שתיס: **שתום העין.** שתום פתוח כמו שתומו ניכר? כלומר עינו אחת פתוחה מכלל דהאחרת סתומה והכי נמי מתרגמינן דשפיר חזי. לית דמפרשי שתום כמו סתום ולאו מילתא היא: **קוסם נאמתו.** כגון מעלה זנזורו:

הוא לבן הארמי בעור שבא על בעיר כושן רשעתים דעבד שתי רשעיות בישראל אחת בימי יעקב ואחת בימי שפוט השופטים ומה שמו לבן הארמי שמו כתיב[9] בן בעור וכתיב[10] בנו בעור אמר רבי יוחנן אביו בנו הוא לו בנביאות בלעם הוא דלא אתי לעלמא דאתי הא[יא] אחריני אתו מתניתי מני רבי יהושע היא דתניא[יב] ר"א אומר[יג] ישובו רשעים לשאולה כל גוים שכחי אלהים ישובו רשעים לשאולה אלו פושעי ישראל כל גוים שכחי אלהים אלו פושעי עובדי כוכבים[יד] דברי ר"א [א] אמר לו ר' יהושע וכי נאמר[טו] בכל גוים והלא לא נאמר אלא כל גוים שכחי אלהים אלא ישובו רשעים לשאולה מאן נינהו כל גוים שכחי אלהים ואף אותו רשע נתן סימן בעצמו אמר[12] תמות נפשי מות ישרים אם תמות נפשי מות ישרים תהא אחריתי כמוהו ואם לאו[13] הנני הולך לעמי[14] ויולכו זקני מואב וזקני מדין תנא מדין ומואב לא היה להם שלום מעולם משל לשני כלבים שהיו בעדר והיו צהובין זה לזה בא זאב על האחד אמר האחד אם איני עוזרו היום הורג אותו ולמחר בא עלי הלכו שניהם והרגו הזאב אמר רב פפא היינו דאמרי אינשי כרכושתא ושונרא עבדו הלולא מתרבא דביש גדא ויישבו שרי מואב עם בלעם ושרי מדין להיכן אזול כיון דאמר להו[15] לינו פה הלילה והשבותי אתכם דבר כאמרו כלום יש אב ששונא את בנו אמר רב נחמן חוצפא אפילו כלפי שמיא מהני מעיקרא כתיב[16] לא תלך עמהם ולבסוף כתיב[17] קום לך אתם אמר רב ששת חוצפא[יח] מלכותא בלא תאגא היא דכתיב[18] ואנכי היום רך ומשוח מלך והאנשים האלה בני צרויה קשים ממני וגו' א"ר יוחנן בלעם חיגר ברגלו אחת היה שנאמר[19] וילך שפי שמשון בשתי רגליו שנאמר[כ] שפיפון עלי אורח הנושך עקבי סום בלעם סומא באחת מעיניו היה שנאמר שתום העין קוסם באמתו היה כתיב הכא[כא] נופל וגלוי עינים וכתיב התם[כב] והנה המן נופל על המטה וגו' איתמר מר זוטרא אמר קוסם באמתו היה מר בריה דרבינא אמר שבא על אתונו מ"ד קוסם באמתו היה כדאמרן ומ"ד בא על אתונו היה כתיב הכא[כג] כרע שכב וכתיב התם[כד] בין רגליה כרע

הָאֲנָשִׁים קוּם לָךְ אַתָּם וְאָךְ אֶת הַדָּבָר אֲשֶׁר אֲדַבֵּר אֵלֶיךָ אֹתוֹ תַּעֲשֶׂה: במדבר כב כ 18. וְאנכי הַיּוֹם רַךְ וּמְשׁוּחַ מֶלֶךְ וְהָאֲנָשִׁים הָאֵלֶּה בְּנֵי צְרוּיָה קָשִׁים מִמֶּנִּי יְשֻׁלַּם יְיָ לְעֹשֵׂה הָרָעָה כָּרָעָתוֹ: שמואל ב ג ל ט

19. וַיֹּאמֶר בִּלְעָם לְבָלָק הִתְיַצֵּב עַל עֹלָתֶךָ וְאֵלֵכָה אוּלַי יִקָּרֵאתִי וּדְבַר מַה יַּרְאֵנִי וְהִגַּדְתִּי לָךְ וַיֵּלֶךְ שָׁפִי: במדבר כג ג 20. יְהִי דָן נָחָשׁ עֲלֵי דָרֶךְ שְׁפִיפֹן עֲלֵי אֹרַח הַנֹּשֵׁךְ עִקְּבֵי סוּס וַיִּפֹּל רֹכְבוֹ אָחוֹר: בראשית מט יז 21. נֹפֵל שֹׁמֵעַ אִמְרֵי אֵל וְיֹדֵעַ דַּעַת עֶלְיוֹן מַחֲזֵה שַׁדַּי יֶחֱזֶה נֹפֵל וּגְלוּי עֵינָיִם: במדבר כד טז 22. וְהַמֶּלֶךְ שָׁב מִגְּנֹב הַבִּיתָן אֶל בֵּית מִשְׁתֵּה הַיַּיִן וְהָמָן נֹפֵל עַל הַמִּשְׁה אֲשֶׁר אֶסְתֵּר עָלֶיהָ וַיֹּאמֶר הַמֶּלֶךְ הֲגַם לִכְבּוֹשׁ אֶת הַמַּלְכָּה עִמִּי בְּבֵית הַדָּבָר יָצָא מִפִּי הַמֶּלֶךְ וּפְנֵי הָמָן חָפוּ: אסתר ז ח 23. כָּרַע שָׁכַב כַּאֲרִי וּכְלָבִיא מִי יְקִימֶנּוּ מְבָרֲכֶיךָ בָרוּךְ וְאֹרְרֶיךָ אָרוּר: במדבר כד ט 24. בֵּין רַגְלֶיהָ כָּרַע נָפַל בַּאֲשֶׁר כָּרַע שָׁם נָפַל שָׁדוּד: שופטים ה כז

א ומ"י פ' י"ל מהלכות עדות דין י' וס"ג ומכל' תעודה דין ה):

תורה אור השלם

1. מַדּוּעַ שׁוּבְבָה הָעָם הַזֶּה יְרוּשָׁלַ‍ִם מְשֻׁבָה נִצַּחַת הֶחֱזִיקוּ בַּתַּרְמִית מָאֲנוּ לָשׁוּב: ירמיהו ח ה

2. אֲבוֹתֵיכֶם אַיֵּה הֵם וְהַנְּבִאִים הֲלְעוֹלָם יִחְיוּ: זכריה א ה

3. אַךְ דִּבְרֵי וְחֻקַּי אֲשֶׁר צִוִּיתִי אֶת עֲבָדַי הַנְּבִיאִים הֲלוֹא הִשִּׂיגוּ אֲבוֹתֵיכֶם וַיָּשׁוּבוּ וַיֹּאמְרוּ כַּאֲשֶׁר זָמַם יְיָ צְבָאוֹת לַעֲשׂוֹת לָנוּ כְּדַרְכֵּינוּ וּכְמַעַלְלֵינוּ כֵּן עָשָׂה אִתָּנוּ: זכריה א ו

4. כֹּה אָמַר יְיָ אֵי זֶה סֵפֶר כְּרִיתוּת אִמְּכֶם אֲשֶׁר שִׁלַּחְתִּיהָ אוֹ מִי מִנּוֹשֵׁי אֲשֶׁר מָכַרְתִּי אֶתְכֶם לוֹ הֵן בַּעֲוֹנֹתֵיכֶם נִמְכַּרְתֶּם וּבְפִשְׁעֵיכֶם שֻׁלְּחָה אִמְּכֶם: ישעיהו נ א

5. וְעַתָּה עֲשׂוֹ כִּי יְיָ אָמַר אֶל דָּוִד לֵאמֹר בְּיַד דָּוִד עַבְדִּי הוֹשִׁיעַ אֶת עַמִּי יִשְׂרָאֵל מִיַּד פְּלִשְׁתִּים וּמִיַּד כָּל אֹיְבֵיהֶם: שמואל ב ג יח

6. וְאָמַרְתָּ אֲלֵיהֶם כֹּה אָמַר יְיָ צְבָאוֹת אֱלֹהֵי יִשְׂרָאֵל הִנֵּנִי שֹׁלֵחַ וְלָקַחְתִּי אֶת נְבוּכַדְרֶאצַּר מֶלֶךְ בָּבֶל עַבְדִּי וְשַׂמְתִּי כִסְאוֹ מִמַּעַל לָאֲבָנִים הָאֵלֶּה אֲשֶׁר טָמַנְתִּי וְנָטָה אֶת שְׁפָרִירוֹ עֲלֵיהֶם: ירמיהו מג י

7. וְהָעֲלָה עַל רוּחֲכֶם הָיוֹ לֹא תִהְיֶה אֲשֶׁר אַתֶּם אֹמְרִים נִהְיֶה כַּגּוֹיִם כְּמִשְׁפְּחוֹת הָאֲרָצוֹת לְשָׁרֵת עֵץ וְאָבֶן: יחזקאל כ לב

8. וַיִּסְרוֹ לְמִשְׁפַּט אֱלֹהָיו יוֹרֻנּוּ: ישעיהו כח כו

9. וַיִּשְׁלַח מַלְאָכִים אֶל בִּלְעָם בֶּן בְּעוֹר פְּתוֹרָה אֲשֶׁר עַל הַנָּהָר אֶרֶץ בְּנֵי עַמּוֹ לִקְרֹא לוֹ לֵאמֹר הִנֵּה עַם יָצָא מִמִּצְרַיִם הִנֵּה כִסָּה אֶת עֵין הָאָרֶץ וְהוּא יֹשֵׁב מִמֻּלִי: במדבר כב ה

10. וַיִּשָּׂא מְשָׁלוֹ וַיֹּאמַר נְאֻם בִּלְעָם בְּנוֹ בְעֹר וְנְאֻם הַגֶּבֶר שְׁתֻם הָעָיִן: במדבר כד ג

11. יָשׁוּבוּ רְשָׁעִים לִשְׁאוֹלָה כָּל גּוֹיִם שְׁכֵחֵי אֱלֹהִים: תהלים ט יח

12. מִי מָנָה עֲפַר יַעֲקֹב וּמִסְפָּר אֶת רֹבַע יִשְׂרָאֵל תָּמֹת נַפְשִׁי מוֹת יְשָׁרִים וְתִהִי אַחֲרִיתִי כָּמֹהוּ: במדבר כג י

13. וְעַתָּה הִנֵּנִי הוֹלֵךְ לְעַמִּי לְכָה אִיעָצְךָ אֲשֶׁר יַעֲשֶׂה הָעָם הַזֶּה לְעַמְּךָ בְּאַחֲרִית הַיָּמִים: במדבר כד יד

14. וַיֵּלְכוּ זִקְנֵי מוֹאָב וְזִקְנֵי מִדְיָן וְקֶסָמִים בְּיָדָם וַיָּבֹאוּ אֶל בִּלְעָם וַיְדַבְּרוּ אֵלָיו דִּבְרֵי בָלָק: במדבר כב ז

15. וַיֹּאמֶר אֲלֵיהֶם לִינוּ פֹה הַלַּיְלָה וַהֲשִׁבֹתִי אֶתְכֶם דָּבָר כַּאֲשֶׁר יְדַבֵּר יְיָ אֵלָי וַיֵּשְׁבוּ שָׂרֵי מוֹאָב עִם בִּלְעָם: במדבר כב ח

16. וַיֹּאמֶר אֱלֹהִים אֶל בִּלְעָם לֹא תֵלֵךְ עִמָּהֶם לֹא תָאֹר אֶת הָעָם כִּי בָרוּךְ הוּא: במדבר כב יב

17. וַיָּבֹא אֱלֹהִים אֶל בִּלְעָם לַיְלָה וַיֹּאמֶר לוֹ אִם לִקְרֹא לְךָ בָּאוּ

הגהות הגר"א

[א] גמ' כתיב הכא כרע שכב. נמחק ג' תיבות כרע שכב וע"ג נוסף:

מוסף רש"י

וילך שפי. משמוייסי"ס, כמו (חולין מג:) דשף מדוכתיה (סוטה י.). שפייס כפולה (שם). שתום העין. ולא תמר שתום הטעיס (במדבר כד ג).